

Handläggare
Anna Tsekas
Telefon: 08-508 24 103

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Yttrande över remiss om motion (2015:4) om hedersvåld KS 269/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Lena Thorson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat remiss om motion (2015:4) inlämnad av Maria Danielsson (SD) om hedersvåld till bl.a. Skärholmens stadsdelsnämnd.

Motionären föreslår att:

- kompetensen inom skola och socialtjänst för att möta hedersvåld ses över och att ett samarbete initieras med GAPF (Glöm Aldrig Pela och Fadime) för att förbättra kunskaperna inom skola och socialtjänst i staden.
- material och information tas fram för hur SFI-lärare kan informera nya svenskar om hedersvåld och vilka lagar och normer som råder runt kvinnors sexualitet i Sverige.

- en Barnskyddsmyndighet upprättas för att där samla all kompetens inom området hedersvåld.

Förvaltningen instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma. En samlad kompetens finns redan inom Origo, som är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Det är ett länsövergripande samarbete mellan socialtjänsten i 26 kommuner, polismyndigheten och landstinget. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva verksamheten. Relationsvåldsteamet i Skärholmens stadsdelsförvaltning har specialistkompetens i denna fråga. Relationsvåldsteamet bemöter och ger stöd till personer som är i behov av stöd och hjälp gällande hedersproblematik.

Motionen

I de flesta länder är familjen den viktigaste delen av en människas liv. I många länder är familjen rangordnad utifrån kön och ålder. Familjens status är där beroende av familjens heder och mannens heder är framförallt beroende av de kvinnliga familjemedlemmarnas kyskhet.

Anledningen till att familjen känner sig vanhedrad är oftast att kvinnan haft en påstådd eller verklig sexuell relation innan hon ingått äktenskap eller utanför äktenskapet. Homo-, bi- och transsexuella (HBTQ) personer är särskilt utsatta.

Hedersrelaterat våld är oftast våld som planeras av släktingar med motivet att kvinnan har smutskastat familjens heder. Förtrycket yttrar sig i att kvinnan inte får bestämma sin klädsel, sitt umgänge eller fysiskt, psykiskt, sexuellt våld och i värsta fall med dödlig utgång. Brottet utförs av make, broder eller annan manlig släkting.

Det finns samband mellan hedersrelaterat våld, förtryck och äktenskap mot en människas vilja. Enligt Ungdomsstyrelsens kartläggning riskerar cirka 70 000 ungdomar i Sverige att bli gifta mot sin vilja. Oacceptabla påtryckningar är enligt lag förbjudna i Sverige.

Problemet är systematiskt och har mycket att göra med misslyckad integration. Föräldrar kan behöva få stöd och hjälp att bli mer delaktiga i det svenska samhället.

Handläggare inom socialförvaltningarna och skolpersonal är ofta de första som möter de som utsätts för hedersförtryck. Hedersrelaterat våld ska inte klumpas ihop med våld i nära relationer.

Det krävs särskild kompetens för att bemöta unga som utsätts för hedersvåld och utbildning i frågan för skolpersonal. Det krävs också utbildning på SFI, där de som invandrar får veta vad som gäller i Sverige och vad som bestraffas.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige

- uppdrar åt kommunstyrelsen att se över kompetensen inom skola och socialtjänst inom staden för att möta hedersvåld och att initiera ett samarbete med GAPF (Glöm Aldrig Pela och Fadime) för att förbättra kunskaperna inom skola och socialtjänst i staden.
- uppdrar åt Vuxenutbildningen inom kommunen att ta fram material och information för hur SFI-lärare kan informera nya svenskar om hedersvåld och vilka lagar och normer som råder runt kvinnors sexualitet i Sverige.
- uppdrar åt kommunstyrelsen att se över möjligheterna att upprätta en Barnskyddsmyndighet för att där samla all kompetens inom området hedersvåld med annan krishanteringsmetodik, tvärvetenskapliga utbildningar med tillhörande personal för att kunna bistå alla instanser inom kommunen vid hantering av specialfrågor rörande barn, såsom omskärelse, tvångsgifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld.

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat remiss om motion (2015:4) inlämnad av Maria Danielsson (SD) om hedersvåld. Yttrande ska vara inlämnat senast 2015-06-15.

Remissen har lämnats för yttrande även till Rinkeby-Kista och Älvsjö stadsdelsnämnder samt till utbildningsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänsten, Relationsvårdsteamet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att hedersrelaterat våld är viktigt att uppmärksamma. Socialtjänsten arbetar också idag med detta inom ramen för våld i nära relationer. Förvaltningen vill betona att hedersvåld är ett område som ständigt står i vårt fokus och där förbättringar och kompetensutveckling sker löpande.

Relationsvårdsteamet i Skärholmens stadsdelsförvaltning har specialistkompetens inom området våld i nära relation och heders problematik. Relationsvårdsteamet bemöter och ger stöd till personer som är i behov av stöd och hjälp utifrån våld och hedersrelaterad problematik. Kompetens och metodutveckling sker kontinuerligt i teamet.

Relationsvårdsteamets målgrupp är:

Boende i Skärholmen från 18 år, som utsatts för eller bevittnat våld i nära relation eller som utsatt någon för våld. Med våld avses i bemärkelsen allt fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt våld av partner eller före detta partner eller familj/släkt – så kallad hedersrelaterat våld. Även personer utsatta för människohandel (trafficking) och prostitution ingår i målgruppen.

Relationsvårdsteamet arbetar utifrån ett barnperspektiv.

En samlad kompetens för att kunna bistå i specialfrågor såsom omskärelse, tvångs gifte, egenmäktighet med barn och hedersvåld finns redan idag inom verksamheten ”Origo” i Stockholms län.

Origo är ett resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Det är ett länsövergripande samarbete mellan socialtjänsten i 26 kommuner, polismyndigheten och landstinget. Stockholms stad är formellt ansvarig för att driva verksamheten.

På Origo samarbetar yrkesverksamma från olika myndigheter för att erbjuda stöd och rådgivning till ungdomar och unga vuxnas som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld.

De som arbetar där har lång erfarenhet av att arbeta med ungdomar som kommer i kläm mellan flera kulturer och vet hur livssituationen ser ut för många ungdomar. Personalen har anmälningsplikt.

Origo erbjuder stöd och rådgivningssamtal både via nätet och i sina lokaler. Några av personalen kan även tala andra språk såsom turkiska, kurdiska, assyriska och arabiska.

Origo arbetar för att vara en kunskapsbank på nätet med fokus på förtryck och våld i hederns namn samt för att sprida kunskaper och metoder över länet.

De besöker högstadie- och gymnasieskolor i länet för att, i förebyggande syfte, föreläsa om hedersrelaterat förtryck och våld. Då informerar de också om Origo, om hur de kan hjälpa till samt hur man kan komma i kontakt med andra som är kunniga på området i Stockholms län.

Origo erbjuder också konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma inom polis, skola och fritid, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt till verksamma inom den ideella sektorn. De håller även i seminarier och utbildningsdagar kring hedersrelaterat förtryck och våld till yrkes- och ideellt verksamma.

Förvaltningen instämmer i förslaget att nya svenskar redan på SFI bör få information och kunskap om vilka normer och lagar som råder runt frågan om hedersvåld.

Förvaltningen menar vidare att kunskapen inom skola och socialtjänst för att bemöta hedersvåld ständigt behöver förbättras och utvecklas.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Motionen
